EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 19.6.2024
COM(2024) 601 final

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Belgian talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 601 final}

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Belgian talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1263[1] ja erityisesti sen 3 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241[2], jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan jäsenvaltioille rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen, eli kyse on EU:n rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten tavoitteiden mukaisesti tukivälineellä edistetään talouden ja yhteiskunnan elpymistä ja kestävien uudistusten ja investointien toteuttamista. Tarkoituksena on erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän tukeminen sekä jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokyvyn vahvistaminen. Tukiväline auttaa myös vahvistamaan julkista taloutta ja vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, parantamaan EU:n alueellista yhteenkuuluvuutta ja tukemaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon jatkamista.

(2) REPowerEU-asetuksella[3], joka annettiin 27 päivänä helmikuuta 2023, pyritään poistamaan asteittain EU:n riippuvuus Venäjältä tuotavista fossiilisista polttoaineista.

---

1 EUVL L 2024/1263, 30.4.2024 ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

2 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.

3 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/435, annettu 27 päivänä helmikuuta 2023, asetuksen (EU) 2021/241 muuttamisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmien REPowerEU-lukujen osalta sekä asetusten (EU) N:o 1303/2013, (EU) 2021/1060 ja (EU) 2021/1755 ja direktiivin

Tällä tavoin edistetään energiaturvallisuutta ja monipuolistetaan EU:n energiahuoltoa sekä lisätään samalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, energian varastointikapasiteettia ja energiatehokkuutta. Belgia on lisännyt kansalliseen elpymis- ja palautumissuunnitelmaansa uuden REPowerEU-luvun voidakseen rahoittaa keskeisiä uudistuksia ja investointeja, jotka edistävät REPowerEU-tavoitteiden saavuttamista.

(3) Komissio antoi 16 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon *EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen*[4] tarjotakseen tietoa poliittisten päätösten tueksi ja luodakseen perusedellytykset kasvun lisäämiselle. Tiedonannossa kilpailukyky määritellään yhdeksän toisiaan vahvistavan tekijän avulla. Näistä tekijöistä yksityisen pääoman saatavuus, tutkimus ja innovointi, koulutus ja osaaminen sekä sisämarkkinat nousevat esiin uudistusten ja investointien kannalta ensisijaisina politiikan painopisteinä, joiden avulla voidaan vastata olemassa oleviin tuottavuushaasteisiin ja parantaa EU:n ja sen jäsenvaltioiden pitkän aikavälin kilpailukykyä. Tiedonannon jatkoksi komissio antoi 14 päivänä helmikuuta 2024 Sisämarkkinoita ja kilpailukykyä koskevan vuosikertomuksen[5]. Kertomuksessa esitetään yksityiskohtaisesti Euroopan sisämarkkinoiden kilpailuvahvuudet ja haasteet ja seurataan vuotuista kehitystä yksilöityjen yhdeksän kilpailukykyä edistävän tekijän mukaisesti.

(4) Komissio hyväksyi 21 päivänä marraskuuta 2023 *Vuotuisen selvityksen kestävästä kasvusta 2024*[6]. Tämä käynnisti vuoden 2024 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Selvityksessä määritetyt painopisteet, jotka Eurooppa-neuvosto hyväksyi 22 päivänä maaliskuuta 2024, rakentuvat kilpailukykyisen kestävyyden neljän ulottuvuuden ympärille. Komissio antoi 21 päivänä marraskuuta 2023 lisäksi asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella vuodeksi 2024 varoitusmekanismia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Belgia ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joissa saattaa olla epätasapainoja tai niiden uhka ja joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Komissio antoi samana päivänä myös lausunnon Belgian alustavasta talousarviosuunnitelmasta vuodeksi 2024. Niin ikään komissio antoi suosituksen euroalueen talouspolitiikkaa koskevaksi neuvoston suositukseksi sekä ehdotuksen vuoden 2024 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi suosituksen 12 päivänä huhtikuuta 2024 ja ehdotuksen 11 päivänä maaliskuuta 2024.

(5) EU:n uusi talouden ohjausjärjestelmä tuli voimaan 30 päivänä huhtikuuta 2024. Ohjausjärjestelmään sisältyy uusi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1263 talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta. Lisäksi siihen sisältyy muutettu liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanosta annettu asetus (EY) N:o 1467/97 ja muutettu jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksistä annettu direktiivi 2011/85/EU[7]. Uuden

---

2003/87/EY muuttamisesta (EUVL L 63, 28.2.2023, s. 1), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj.

4 COM(2023) 168 final.

5 COM(2024) 77 final.

6 COM(2023) 901 final.

7 Neuvoston asetus (EU) 2024/1264, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annetun asetuksen (EY) N:o 1467/97 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1265, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, jäsenvaltioiden julkisen

ohjausjärjestelmän tavoitteet ovat julkisen velan kestävyys sekä kestävä ja osallistava kasvu, joihin pyritään julkisen talouden asteittaisen vakauttamisen sekä uudistusten ja investointien avulla. Sillä lisätään kansallista omistajuutta ja keskipitkän aikavälin painotusta sekä parannetaan noudattamisen valvonnan vaikuttavuutta ja johdonmukaisuutta. Kunkin jäsenvaltion olisi toimitettava neuvostolle ja komissiolle kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma. Kansalliset keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmat sisältävät jäsenvaltion finanssipolitiikkaa, uudistuksia ja investointeja koskevat sitoumukset neljän tai viiden vuoden aikajänteellä jäsenvaltion vaalikauden säännönmukaisesta kestosta riippuen. Kansallisiin keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisiin suunnitelmiin sisältyvien nettomenopolkujen[8] olisi täytettävä asetuksen (EU) 2024/1263 vaatimukset, kuten vaatimus saada julkinen velka uskottavalle alaspäin suuntautuvalle polulle tai pitää se tällaisella polulla viimeistään sopeutuskauden päättyessä taikka saada se pysymään maltillisella tasolla alle 60 prosentissa suhteessa BKT:hen ja vaatimus saada julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen laskemaan alle 3 prosentin viitearvon ja/tai pysymään sen alapuolella keskipitkällä aikavälillä. Jos jäsenvaltio sitoutuu toteuttamaan asianmukaisen uudistusten ja investointien kokonaisuuden asetuksessa (EU) 2024/1263 säädettyjä kriteerejä noudattaen, sopeutuskautta voidaan pidentää enintään kolmella vuodella. Tukeakseen näiden suunnitelmien laatimista komission on määrä lähettää [21 päivänä kesäkuuta] 2024 jäsenvaltioille ohjausta suunnitelmien ja myöhemmin toimitettavien vuotuisten edistymisraporttien sisällöstä ja toimittaa niille asetuksen (EU) 2024/1263 5 artiklan nojalla julkisen talouden sopeutusta koskevaa teknistä ohjausta (tarvittaessa viiteurat ja tekniset tiedot). Jäsenvaltioiden olisi toimitettava keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmansa 20 päivään syyskuuta 2024 mennessä, paitsi jos jäsenvaltio ja komissio sopivat määräajan pidentämisestä kohtuullisella ajanjaksolla. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava kansallisten parlamenttiensa osallistuminen sekä itsenäisten finanssipolitiikan instituutioiden, työmarkkinaosapuolten ja tilanteen mukaan muiden kansallisten sidosryhmien kuuleminen.

(6) Vuonna 2024 talouspolitiikan koordinoinnin eurooppalainen ohjausjakso kehittyy edelleen rinnan elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanon kanssa. Se, että elpymis- ja palautumissuunnitelmat pannaan kokonaisuudessaan täytäntöön, on edelleen olennaisen tärkeää eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten politiikkatavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat auttavat vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin viime vuosina annetuissa asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä. Vuosien 2019, 2020, 2022 ja 2023 maakohtaiset suositukset ovat yhtä lailla tärkeitä tarkistettaessa, päivitettäessä tai muutettaessa elpymis- ja palautumissuunnitelmia asetuksen (EU) 2021/241 14, 18 ja 21 artiklan mukaisesti.

---

talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista annetun direktiivin 2011/85/EU muuttamisesta (EUVL L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

[8] Nettomenot sellaisina kuin ne on määritelty 29 päivänä huhtikuuta 2024 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2024/1263 2 artiklassa (EUVL L 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). Nettomenoilla tarkoitetaan julkisia menoja ilman i) korkomenoja, ii) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, iii) unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka katetaan täysin unionin rahastoista saatavilla tuloilla, iv) unionin rahoituksen piiriin kuuluvien ohjelmien yhteisrahoituksesta johtuvia kansallisia menoja, v) työttömyysetuusmenojen suhdanteesta johtuvia osatekijöitä sekä vi) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

(7) Belgia toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2021 komissiolle asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohtaa noudattaen kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa. Komissio arvioi asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan mukaisesti elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta asetuksen liitteessä V esitettyjä arviointia koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 13 päivänä heinäkuuta 2021 päätöksen Belgian elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä[9]. Päätöstä muutettiin 8 päivänä joulukuuta 2023 asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 2 kohdan nojalla niin, että siinä otettiin huomioon ei-takaisinmaksettavan rahoitustuen enimmäisrahoitusosuuden päivitys ja siihen sisällytettiin REPowerEU-luku[10]. Rahoituserien maksamisen ehtona on asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti tehty komission päätös siitä, että Belgia on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.

(8) Belgia toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2024 vuoden 2024 kansallisen uudistusohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan 1 kohtaa noudattaen. Asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti vuoden 2024 kansallisessa uudistusohjelmassa otetaan huomioon myös Belgian puolivuosittainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.

(9) Komissio julkaisi 19 päivänä kesäkuuta 2024 Belgiaa koskevan maaraportin vuodelta 2024[11]. Siinä arvioidaan Belgian edistymistä neuvoston vuosina 2019–2023 hyväksymien maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Belgia on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Tämän analyysin perusteella maaraportissa yksilöidään puutteita sellaisten haasteiden osalta, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelma ei vastaa lainkaan tai joihin se vastaa vain osittain, sekä tuodaan esiin uusia ja kehittymässä olevia haasteita. Maaraportissa arvioidaan myös Belgian edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien EU:n yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

(10) Eurostatin vahvistamien tietojen[12] perusteella Belgian julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2022 oli 3,6 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvoi 4,4 prosenttiin vuonna 2023, ja julkinen velka, joka vuoden 2022 lopussa oli 104,3 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvoi vuoden 2023 loppuun mennessä 105,2 prosenttiin. Kuten Finanssipoliittisessa ohjauksessa vuodeksi 2024[13] ilmoitettiin, komissio on toteuttanut ensimmäisen vaiheen alijäämäperusteisia liiallisia alijäämiä koskevien menettelyjen käynnistämiseksi vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella ja voimassa olevia säännöksiä noudattaen. Komissio antoi 19 päivänä kesäkuuta 2024 SEUT-sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen[14]. Kertomuksessa arvioitiin

---

9 Neuvoston täytäntöönpanopäätös, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2021, Belgian elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä (10161/2021).

10 Neuvoston täytäntöönpanopäätös, annettu 8 päivänä joulukuuta 2023, Belgian elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä 13 päivänä heinäkuuta 2021 annetun täytäntöönpanopäätöksen muuttamisesta (15570/2023).

11 SWD(2024) 601 final.

12 Eurostat – Euro Indicators, 22.4.2024.

13 COM(2023) 141 final.

14 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laadittu komission kertomus, 19.6.2024, COM(2024) 598 final.

Belgian julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2023 Belgian julkisen talouden alijäämä ylitti 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen. Kertomuksessa todettiin, että kyseisen arvioinnin perusteella ja SEUT-sopimuksen 126 artiklan 4 kohdan nojalla perustetun talous- ja rahoituskomitean lausunto huomioon ottaen komissio aikoo ehdottaa heinäkuussa liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn aloittamista Belgian osalta suosittamalla neuvostolle, että se antaisi 126 artiklan 6 kohdan mukaisen päätöksen liiallisen alijäämän olemassaolosta Belgiassa.

(11) Neuvosto suositti[15] 12 päivänä heinäkuuta 2022 Belgialle, että se toteuttaa toimia, joilla varmistetaan vuonna 2023 maltillinen finanssipolitiikka erityisesti rajoittamalla kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvua pienemmäksi kuin keskipitkän aikavälin potentiaalinen tuotannon kasvu[16], kun otetaan huomioon jatkuva väliaikainen ja kohdennettu tuki energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille sekä Ukrainasta paenneille henkilöille. Belgialle suositettiin myös, että se olisi valmis mukauttamaan juoksevia menoja tilanteen muuttuessa. Belgialle suositettiin myös, että se lisäisi julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen, ottaen huomioon REPowerEU-aloite, muun muassa elpymis- ja palautumistukivälineen ja muiden unionin varojen avulla. Komission estimaattien mukaan finanssipolitiikan viritys[17] oli vuonna 2023 elvyttävä (0,7 % suhteessa BKT:hen) tilanteessa, jossa inflaatio oli korkea. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) oli finanssipolitiikan viritykseen vuonna 2023 elvyttävä vaikutus, joka oli 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusmenojen kasvuun sisältyvät energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille suunnattujen kohdennettujen hätätilanteen tukitoimenpiteiden kustannukset, jotka supistuivat 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Keskipitkän aikavälin potentiaalisen tuotannon kasvun ylittävä kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvu ei siis ollut seurausta kohdennetusta tuesta energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) elvyttävä kasvu johtui julkisen sektorin palkkojen ja sosiaalietuuksien jatkuvista korotuksista, jotka olivat seurausta automaattisen indeksoinnin mekanismista, työnantajien sosiaaliturvamaksujen väliaikaisesta alentamisesta vuonna 2023 ja väestön ikääntymiseen liittyvistä lisääntyvistä talousarviokustannuksista. Yhteenvetona voidaan todeta, että kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvu ei ollut vuonna 2023 neuvoston suosituksen mukainen. Vuonna 2023 elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla EU:n varoilla rahoitettavat menot olivat 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen.

---

15 Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2022, Belgian vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Belgian vuoden 2022 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto, *EUVL C 334, 1.9.2022, s. 1*.

16 Komission kevään 2024 talousennusteen perusteella Belgian keskipitkän aikavälin potentiaalisen tuotannon kasvu vuonna 2023 on nimellisin luvuin arviolta 5,7 prosenttia kymmenen vuoden keskimääräisen reaalisen potentiaalisen kasvun ja vuoden 2023 BKT-deflaattorin perusteella.

17 Finanssipolitiikan viritykseen tarkoitetaan julkisen talouden perusrahoitusaseman vuotuista muutosta. Sillä pyritään arvioimaan sekä kansallisesti rahoitetuista että EU:n talousarviosta rahoitetuista finanssipoliittisista toimenpiteistä aiheutuvaa sysäystä talouteen. Finanssipolitiikan viritystä mitataan erona, joka muodostuu seuraavien välille: i) keskipitkän aikavälin potentiaalinen kasvu ja ii) perusmenojen (ilman harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä) muutos. Perusmenoista on jätetty pois covid-19-kriisiin liittyvät väliaikaiset hätätoimenpiteet, mutta niihin on sisällytetty elpymis- ja palautumistukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustukset), ja muilla EU:n varoilla rahoitettavat menot.

Kansallisesti rahoitetut investoinnit olivat 2,8 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 eli ne kasvoivat 0,1 prosenttiyksikköä vuoteen 2022 verrattuna. Belgia rahoitti lisäinvestointeja elpymis- ja palautumistukivälineestä ja muilla EU:n varoilla. Se rahoitti julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen, kuten investointeja rautatie- sekä pyöräilyinfrastruktuuriin, julkisten rakennusten kunnostamiseen ja vetyinfrastruktuuriin. Näitä investointeja rahoitettiin osittain elpymis- ja palautumistukivälineestä ja muista EU:n varoista.

(12) Vuoden 2024 vakausohjelmaan sisältyvät keskeiset kehitysarviot voidaan tiivistää seuraavasti. Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana olevan makrotalouden skenaarion mukaan reaalisen BKT:n kasvu on 1,4 prosenttia vuonna 2024 ja 1,3 prosenttia vuonna 2025 ja KHI-inflaatio 2,8 prosenttia vuonna 2024 ja 1,8 prosenttia vuonna 2025. Julkisen talouden alijäämän suhteessa BKT:hen odotetaan vuonna 2024 kasvavan 4,6 prosenttiin ja vuonna 2025 supistuvan 3,6 prosenttiin. Julkisen talouden velan on määrä vuoden 2024 loppuun mennessä kasvaa suhteessa BKT:hen 106,2 prosenttiin ja vuoden 2025 loppuun mennessä 106,8 prosenttiin. Vuoden 2025 jälkeen julkisen talouden rahoitusaseman ennakoidaan supistuvan niin, että se on 2,9 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2026 ja 2,3 prosenttia vuonna 2027. Julkisen talouden alijäämän suhteessa BKT:hen ennakoidaan sen vuoksi painuvan alle 3 prosentin viitearvon vuonna 2026. Julkisen talouden velkasuhteen puolestaan arvioidaan supistuvan vuoden 2025 jälkeen asteittain 106,6 prosenttiin vuonna 2026 ja 106 prosenttiin vuonna 2027.

(13) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan reaalinen BKT kasvaa 1,3 prosenttia vuonna 2024 ja 1,4 prosenttia vuonna 2025 ja YKHI-inflaatio on 4 prosenttia vuonna 2024 ja 2,3 prosenttia vuonna 2025.

(14) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan vuonna 2024 julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on 4,4 prosenttia ja julkisen talouden velan on määrä vuonna 2024 pysyä ennallaan suhteessa BKT:hen 105 prosentissa. Julkisen talouden velan määrän vakiintuminen suhteessa BKT:hen vuonna 2024 johtuu pääasiassa valtion joukkolainojen liikkeeseen laskemisen seurauksena vuoden 2023 lopussa kertyneestä väliaikaisesti liiallisesta käteispuskurista. Komission estimaattien perusteella finanssipolitiikan virityksen ennakoidaan vuonna 2024 olevan kiristävä, 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen.

(15) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan on odotettavissa, että elpymis- ja palautumistukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin, jäljempänä ’avustukset’, rahoitetaan vuonna 2024 menoja määrä, joka on 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen, kun vuonna 2023 avustuksilla rahoitettujen menojen määrä oli 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla rahoitettavat menot mahdollistavat laadukkaiden investointien ja tuottavuutta lisäävien uudistusten tekemisen ilman suoraa vaikutusta Belgian julkisen talouden alijäämään ja julkiseen velkaan.

(16) Neuvosto suositti 14 päivänä heinäkuuta 2023[18] Belgialle, että se varmistaisi vuonna 2024 finanssipolitiikan maltillisuuden erityisesti rajoittamalla kansallisesti

[18] Neuvoston suositus, annettu 14 päivänä heinäkuuta 2023, Belgian vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Belgian vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 312, 1.9.2023, s. 12).

rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen[19] nimelliskasvun enintään 2 prosenttiin. Jäsenvaltioita kehotettiin vuoden 2023 talousarvioita toteuttaessaan ja vuoden 2024 alustavia talousarviosuunnitelmia laatiessaan ottamaan huomioon, että komissio ehdottaisi neuvostolle alijäämäperusteisten liiallisia alijäämiä koskevien menettelyjen käynnistämistä vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella. Komission kevään 2024 talousennusteessa Belgian kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen ennakoidaan vuonna 2024 kasvavan 4 prosenttia eli suositeltua enimmäiskasvua enemmän. Kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen suositellun enimmäiskasvun ylitys vuonna 2024 on 1 prosentti suhteessa BKT:hen. Vaarana on, että tämä ei vastaa neuvoston suositusta.

(17) Lisäksi neuvosto suositti, että Belgia purkaa voimassa olevat hätätilanteen energiatukitoimenpiteet ja käyttää saatavat säästöt julkisen talouden alijäämän supistamiseen mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024. Neuvosto täsmensi vielä, että jos uusi energian hinnan nousu edellyttää uusia tai jatkettuja tukitoimenpiteitä, Belgian olisi varmistettava, että ne kohdennetaan haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen, että julkisella taloudella on toimenpiteisiin varaa ja että kannustimet energiansäästöön säilyvät. Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan hätätilanteen energiatukitoimenpiteiden nettomääräiset talousarviokustannukset[20] ovat suhteessa BKT:hen 0,4 prosenttia vuonna 2023 ja 0 prosenttia vuosina 2024 ja 2025. Jos saatavat säästöt käytettäisiin julkisen talouden alijäämän supistamiseen, kuten neuvosto on suosittanut, julkisen talouden sopeutus olisi näiden kehitysarvioiden perusteella 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024, kun taas kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen[21] kiristävä vaikutus finanssipolitiikan viritykseen olisi samana vuonna 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Hätätilanteen energiatukitoimenpiteet ennakoidaan purettavan mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024. Tämä vastaa neuvoston suositusta. Saatavia säästöjä ei kuitenkaan ennakoida käytettävän kokonaisuudessaan julkisen talouden alijäämän supistamiseen. Vaarana on, että tämä ei vastaa neuvoston suositusta.

(18) Lisäksi neuvosto suositti, että Belgia jatkaa kansallisesti rahoitettuja julkisia investointeja ja varmistaa elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten ja muiden EU:n varojen tuloksellisen käytön erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi. Komission kevään 2024 talousennusteessa kansallisesti rahoitettujen julkisten investointien ennakoidaan vuonna 2024 kasvavan 2,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen (kun ne vuonna 2023 olivat 2,8 % suhteessa BKT:hen). Tämä vastaa neuvoston suositusta. EU:n varoilla rahoitettavien julkisten menojen, elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla rahoitettavat menot mukaan lukien, odotetaan puolestaan pysyvän vuonna 2024 ennallaan 0,3 prosentissa suhteessa BKT:hen.

---

19 Nettomääräisillä perusmenoilla tarkoitetaan kansallisesti rahoitettuja menoja ilman i) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, ii) korkomenoja, iii) suhdanteesta johtuvia työttömyysmenoja sekä iv) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

20 Luku kuvaa kyseisten toimenpiteiden vuotuisia talousarviokustannuksia, tulot ja menot mukaan lukien, mutta ilman mahdollisia energiantoimittajien windfall-voitoista kannettavia verotuloja.

21 Tätä vaikutusta mitataan julkisen talouden perusmenojen muutoksena suhteessa BKT:n keskipitkän aikavälin (kymmenen vuoden) keskimääräiseen potentiaaliseen nimelliseen kasvuun. Perusmenoista on vähennetty i) harkinnanvaraisten tulopuolen toimenpiteiden lisävaikutus julkiseen talouteen, ii) kertaluontoiset toimenpiteet iii) suhdanteesta johtuvat työttömyysmenot ja iv) elpymis- ja palautumistukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustuksilla), ja muista EU:n rahastoista rahoitetut menot. Muutos ilmaistaan suhteessa nimelliseen BKT:hen.

(19) Vuonna 2025 julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on komission kevään 2024 talousennusteen mukaan ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 4,7 prosenttia olettaen, että politiikka pysyy muuttumattomana. Julkisen talouden velan on määrä kasvaa suhteessa BKT:hen siten, että se on vuoden 2025 lopussa 106,6 prosenttia. Alijäämän ja julkisen talouden velan kasvu suhteessa BKT:hen vuonna 2025 johtuu pääasiassa siitä, että juoksevat menot kasvavat rakenteellisesti erityisesti väestön ikääntymiseen liittyvien kustannusten ja julkisesta velasta maksettavien korkojen nousun vuoksi.

(20) Julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyteen liittyvät riskit ovat Belgiassa suuria. Syynä riskien arvioimiseen suuriksi on julkisen talouden rahoitusaseman lähtötason epäsuotuisuuden lisäksi ennakoitu ikääntymisen liittyvien menojen kasvun vaikutus julkiseen talouteen maan väestön nopean ikääntymisen vuoksi. Komission laatimassa vuoden 2024 ikääntymisraportissa[22] ennustetaan ikääntymiseen liittyvien menojen kasvavan tasaisesti 26,8 prosenttiyksiköstä suhteessa BKT:hen vuonna 2022 aina 31,9 prosenttiyksikköön suhteessa BKT:hen vuonna 2070. Menojen kasvu 5,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen vuoteen 2070 mennessä johtuu pääasiassa eläkkeisiin ja pitkäaikaishoitoon liittyvistä menoista. Eläkemenojen ennakoidaan vuosina 2022–2070 kasvavan 3,5 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen, kun EU:n keskiarvo on 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Belgian elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää eläkeuudistuksen, jonka avulla tätä haastetta voidaan käsitellä, sekä muita tavoitteita, kuten järjestelmän sosiaalisen kestävyyden parantaminen, joiden avulla kannustetaan ihmisiä pysymään aktiivisina työmarkkinoilla senkin jälkeen, kun varhaiseläkkeen edellytykset täyttyvät. Samalla varmistetaan, että kehitys eri eläkejärjestelmien välillä ja niiden sisällä on entistä yhtenevämpää. Pitkäaikaishoidosta johtuvat julkiset menot nousivat 2,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022 (EU:n keskiarvo 1,7 %), eli Belgia oli yksi eniten pitkäaikaishoitoon kuluttavista maista EU:ssa. Pitkäaikaishoidosta johtuvien menojen ennakoidaan kasvavan vuoteen 2070 mennessä 1,7 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen, kun taas EU:n tasolla ennakoitu keskimääräinen kasvu on 0,8 prosenttiyksikköä. Laitoshoitoon liittyvät menot olivat vuonna 2022 Belgiassa 1,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen, mikä oli merkittävästi enemmän kuin EU:ssa keskimäärin (0,8 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen). Käytettävissä olevat tiedot viittaavat siihen, että tarpeettomasti tai ainakin ennenaikaisesti hoitolaitokseen sijoitettujen ikääntyneiden osuus on edelleen korkea, vaikka se on viime vuosikymmenen aikana pienentynyt. Tietojen mukaan itsenäisesti toimeen tulevien tai lievästi hoidon tarpeessa olevien mutta hoitolaitoksissa asuvien henkilöiden osuus oli suuri erityisesti Brysselissä ja Valloniassa. Liittovaltiotason yksiköt ovat aloittaneet uudistuksia eri hoitomuotojen kustannustehokkuuden parantamiseksi ja erityisesti tarpeettoman tai ennenaikaisen laitoshoidon välttämiseksi ja lykkäämiseksi. Julkisen talouden kestävyyteen liittyvien haasteiden ratkaisemisessa saavutettua edistystä on kuitenkin parannettava.

(21) Belgia kuuluu maihin, joiden verot ja menot ovat EU:n korkeimpia. Kokonaismenoihin sisältyy suuri määrä vero- ja palkkatukia. Lisäksi maan verojärjestelmä ja sosiaalietuudet luovat taloudellisia pidäkkeitä työnteolle ja ovat yksi syy Belgian alhaiselle työvoimaosuudelle (76,1 % verrattuna EU:n 80,0 %:n

[22] Euroopan komissio ja talouspoliittinen komitea, vuoden 2024 ikääntymisraportti, saatavilla osoitteessa https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en

keskiarvoon vuonna 2023 (20–64-vuotiaiden ikäryhmä)). Työn verotus (henkilökohtaiset tuloverot ja sosiaaliturvamaksut) on EU:n korkeinta matalapalkkaisten ja keskipalkkaisten työntekijöiden osalta, kun taas kulutusveroista, kuten energiaveroista, saatavat tulot ovat EU:n keskiarvoa pienemmät. Erityiset verotuksen osatekijät, kuten aviopuolisovähennys[23], luovat merkittäviä pidäkkeitä toisen tulonsaajan työnteolle. Myöskään sosiaalietuuksien rakenne ei kannusta ihmisiä aloittamaan työntekoa tai tekemään enemmän työtunteja. Monet sosiaalietuudet ovat asemasta riippuvaisia eivätkä tarveharkintaisia, mikä heikentää etuusjärjestelmän tehokkuutta. Työttömyysetuudet eivät ole ajallisesti rajattuja eivätkä tarveharkintaisia pitkäaikaistyöttömien osalta, mikä pahentaa olemassa olevia työttömyysloukkuja. Verorasituksen siirtäminen työstä muihin veropohjiin ja vero- ja etuusjärjestelmän tehokkuuden parantaminen voisivat auttaa parantamaan työllisyyttä.

(22) Rakenteellisten vakauttamistarpeiden osalta työn verotuksen vähentäminen olisi rahoitettava täysin muun muassa vähentämällä verotukia ja poistamalla vaiheittain käytöstä fossiilisten polttoaineiden verotuet. Työn raskasta verotusta kompensoivat Belgiassa monet palkkatuet, ja verovähennyksiä käytetään laajasti. Finanssipolitiikkaa käsittelevän korkean neuvoston analyysissa[24] havaittiin, että verotuet ovat talousarvion kannalta kalliita, ja ne suosivat yleensä suurituloisia palkansaajia ja aiheuttavat tehottomuutta. Eniten talousarviokustannuksia aiheuttaviin verotukiin kuuluvat työsuhdeautojärjestelmä ja tutkimus- ja kehittämistyötä sekä vuorotyötä koskevat verovapautukset. Palkkatuet ja muut verotuet tekevät verojärjestelmästä myös monimutkaisen, lisäävät jo valmiiksi suurta sääntelytaakkaa ja rasittavat liiketoimintaympäristöä. Lisäksi T&K-työn verotukea ei ole kohdennettu suurimman kasvupotentiaalin yrityksille.[25] Tietyt verojärjestelmän piirteet myös vääristävät sijoitusvalintoja ja -riskiä ja johtavat liialliseen sijoittamiseen tiettyihin omaisuuseriin. Belgian vuonna 2021 fossiilisille polttoaineille myöntämien suorien tukien arvioitiin olleen 12 miljardia euroa (2,4 % suhteessa BKT:hen) ja epäsuorien tukien yli 2,6 miljardia euroa.[26] Fossiilisten polttoaineiden suoriin tukiin kuuluvat kaasun ja lämmitysöljyn alhaiset valmisteverot sähköön verrattuna. Yhdessä korkeiden sähköverkkokustannusten kanssa tämä aiheuttaa suuria hintaeroja fossiilisten polttoaineiden ja sähkön välille, mikä jarruttaa siirtymistä vihreämpiin lämmitysjärjestelmiin.[27] Lisäksi tämä jatkuva tuki lämmitysöljylle ja maakaasulle on ristiriidassa sen kanssa, että Belgia on sitoutunut vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä ja parantamaan ilmanlaatua. Liikenne- ja saasteveroja käytetään liian vähän (esimerkiksi älykkäitä tiemaksuja sovelletaan vain raskaisiin ajoneuvoihin). Myös ne voisivat tuottaa lisätuloja. Liikenteen ruuhkautumisen ja ilmansaasteiden lisääntymisen vuoksi erityisen kalliita ja haitallisia ympäristölle ovat sellaiset verotuet kuten dieselin valmisteverojen osittainen korvaaminen ammattimaisille maantiekuljetusten harjoittajille.

(23) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.2 mukaisesti laajan joukon

---

23 Belgiassa sovelletaan tulonjakojärjestelmää (aviopuolisovähennys), jonka perusteella osa työssäkäyvän kumppanin ammattitulosta voidaan laskea ei-työssäkäyvän kumppanin ansioihin.

24 Finanssipolitiikkaa käsittelevä korkea neuvosto, 2020, *Reducing the tax burden on labour and financing options*.

25 Schoonackers, R., 2020, *Tax incentives for R&D: Are they effective?* NBB Economic Review.

26 Valtiovarainministeriö, 2024, *Inventory of federal fossil fuel subsidies*.

27 Terveysministeriö ja valtiovarainministeriö, 2023, *The landscape of carbon and energy pricing and taxation in Belgium*.

toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa vuoteen 2026 mennessä. Niiden odotetaan auttavan vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä. Koska aikataulu on näin tiukka, nopea eteneminen suunnitelman ja siihen kuuluvan REPowerEU-luvun tuloksellisessa täytäntöönpanossa on olennaisen tärkeää, jotta Belgian pitkän aikavälin kilpailukykyä voidaan parantaa vihreän ja digitaalisen siirtymän avulla niin, että samanaikaisesti varmistetaan myös sosiaalinen oikeudenmukaisuus. Jotta suunnitelman sitoumukset voidaan toteuttaa viimeistään elokuussa 2026, on olennaista, että Belgia vauhdittaa merkittävästi uudistusten ja investointien täytäntöönpanoa varmistamalla tehokkaan hallinnon. Paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten, kansalaisyhteiskunnan ja muiden sidosryhmien järjestelmällinen osallistuminen on edelleen olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen elpymis- ja palautumissuunnitelman onnistuneeseen täytäntöönpanoon.

(24) Belgian edellytetään osana asetuksen (EU) 2021/1060 18 artiklassa tarkoitettua koheesiopolitiikan rahastojen väliarviointia tarkastelevan kutakin koheesiopolitiikan ohjelmaa viimeistään maaliskuussa 2025 ottaen huomioon muun muassa haasteet, jotka on määritetty vuoden 2024 maakohtaisissa suosituksissa, sekä kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelmansa. Väliarviointi muodostaa kussakin ohjelmassa perustan EU-rahoituksen lopulliselle jakamiselle. Belgia on edistynyt koheesiopolitiikan ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, mutta vielä on jäljellä haasteita. Alueiden sisäiset erot taloudellisessa ja sosiaalisessa kehityksessä ovat Belgiassa edelleen suuria. Koheesiopolitiikan täytäntöönpanon tehostaminen on ratkaisevan tärkeää. Ohjelmissa sovitut toimintalinjat pätevät edelleen. Erityisen tärkeää on toteuttaa nopeasti investointeja, jotka auttavat tehostamaan tutkimusta, innovointia ja digitalisaatiota, sekä investointeja, jotka liittyvät vihreään siirtymään, ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja energiatehokkuuteen. Ensisijaisena tavoitteena on edelleen parantaa erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien, pitkäaikaistyöttömien ja nuorten mahdollisuuksia päästä työllistymis- ja aktivointitoimenpiteiden piiriin. Keskeisessä asemassa on myös jatkuva elinikäisen oppimisen tukeminen työntekijöiden liikkuvuuden ja sopeutuvuuden parantamiseksi. Lisäksi myös jatkossa on edistettävä muita heikommassa asemassa olevien ryhmien aktiivista osallistamista ja työllistettävyyttä. Belgia voisi myös hyödyntää Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälinettä koskevaa aloitetta ja tukea sen avulla teollisuuden muutosta kehittämällä edelleen edistyneitä digitaaliteknologioita ja -palveluja, kiertoon perustuvia ja kehittyneitä materiaaleja sekä kestävään puhtaaseen energiaan, kestokykyiseen asuntokantaan ja terveysalan innovaatioihin liittyviä valmiuksia.

(25) Niiden taloudellisten ja sosiaalisten haasteiden lisäksi, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ja muilla EU:n varoilla vastataan, Belgialla on useita lisähaasteita, jotka liittyvät työvoimapulaan ja osaamisen kohtaanto-ongelmaan, muita heikommassa asemassa olevien ryhmien integroitumiseen työmarkkinoille, koulutusjärjestelmän tuloksellisuuteen ja tasapuolisuuteen, opettajan ammattiin ja myös liiketoimintaympäristöön, sääntelytaakkaan ja sääntelyn monimutkaisuuteen sekä palvelualan rajoituksiin. Näiden haasteiden ratkaiseminen voi auttaa parantamaan työntekijöiden osaamista ja kaikkien opiskelijoiden oppimistuloksia, mikä lisäisi työvoiman tuottavuutta, ja nostaa työllisyysasteen lähemmäksi vuodeksi 2030 asetettua kansallista 80 prosentin tavoitetta.

(26) Suuri avointen työpaikkojen määrä viittaa jatkuvaan työvoimapulaan, joka on suurempi vihreän siirtymän vauhdittamiseen tarvittavissa teknisissä ammateissa. Huolenaiheena on edelleen muita heikommassa asemassa olevien ryhmien integroiminen, mikä koskee myös matalan koulutustason työntekijöitä, maahanmuuttajataustaisia ja vammaisia henkilöitä. Luonnontieteiden, teknologian, insinööritieteiden ja matematiikan (STEM-aineet) alalta valmistuneiden henkilöiden ja erityisesti naisten määrä on edelleen pieni (16,4 henkilöä tuhatta 20–29-vuotiasta asukasta kohti verrattuna 21,9 henkilöön koko EU:ssa). Lisäksi siirtymisaste työttömyydestä työelämään on alle EU:n keskiarvon. Tämä viittaa siihen, että aktivointipolitiikkoja voitaisiin tehostaa erityisesti parantamalla julkisten työvoimapalvelujen tehokkuutta ja kohdentamalla toimenpiteet paremmin muita heikommassa asemassa olevien ryhmien ja pitkäaikaisella sairauslomalla olevien työntekijöiden työmarkkinoille integroinnin tukemiseen. Työvoimapulan ratkaisemisessa voisi auttaa myös STEM-aineista valmistuneiden henkilöiden määrän ja ammatillisen koulutuksen työmarkkinarelevanssin lisääminen teknisissä ammateissa. Aikuisten osallistuminen oppimiseen on vähäistä. Tämä koskee erityisesti vähemmän koulutettuja. Aikuiskoulutuksen lisäämiseksi on toteutettu toimenpiteitä, kuten työntekijöiden henkilökohtainen oikeus viiteen koulutuspäivään vuodessa ja henkilökohtaiset oppimistilit, mutta niiden vaikutuksen näkyminen vie aikaa ja nämä toimenpiteet on arvioitava.

(27) Suurista julkisista koulutusmenoista huolimatta oppimistulokset ovat heikentyneet, ja koulutusjärjestelmien inklusiivisuus ja tasa-arvoisuus herättävät edelleen huolta. OECD:n kansainvälisen oppimistulosten arviointiohjelman (PISA) vuoden 2022 tutkimuksen tulokset osoittavat, että 15-vuotiaiden taso on heikentynyt pitkällä aikavälillä lukutaidossa, matematiikassa ja luonnontieteissä (25 % alisuoriutui matematiikassa, 25,3 % lukutaidossa ja 22,4 % luonnontieteissä). Belgian osuus parhaiten matematiikassa suoriutuneista oppilaista oli EU:n suurin vuonna 2012 (19,5 %), mutta osuus pieneni jyrkästi seuraavien 10 vuoden aikana (11,5 % vuonna 2022, flaaminkielinen yhteisö: 15 %, ranskankielinen yhteisö: 6,9 %, saksankielinen yhteisö: 6,4 %). Lisäksi hyväosaisten ja heikommassa asemassa olevien oppilaiden välinen ero alisuoriutumisessa on kasvanut vuodesta 2018 alkaen. Heikommassa asemassa olevien oppilaiden alisuoriutumisaste kasvoi 9,2 prosenttiyksikköä ja oli 45,8 prosenttia matematiikassa (EU: 48 %, flaaminkielinen yhteisö: 41,4 %, ranskankielinen yhteisö: 51,1 %, saksankielinen yhteisö: 35,6 %). Kaikkien opiskelijoiden, myös muita heikommassa asemassa olevien ryhmien, perustaitojen parantaminen on ratkaisevan tärkeää työmarkkinoille osallistumisen edistämiseksi. Opettajan ammatin houkuttelevuuden parantaminen erityisesti varmistamalla työpaikan vakaus ja tarjoamalla kehittyviin tarpeisiin mukautettua täydennyskoulutusta auttaisi vähentämään koulutukseen liittyvän eriarvoisuuden lisääntymiseen mahdollisesti johtavaa yhä suurempaa pulaa pätevistä opettajista.[28]

(28) Belgian liiketoimintaympäristöä heikentävät raskas sääntelytaakka ja monimutkaisuus. Yritysten hallinnollinen rasitus on raskas erityisesti vero- ja työlainsäädännön osalta. Kustannukset, joita pk-yrityksille aiheutuu työ- ja verojärjestelmien noudattamisesta, ovat Belgiassa suhteellisen korkeat. Tämä koskee erityisesti yrityksiä, joiden on hallittava useita alueellisia järjestelmiä. Lisäksi liiketoiminta on Belgiassa EU:n vähiten dynaamista. Uusien yritysten perustamisaste on viimeaikaisesta kasvusta huolimatta edelleen alhainen erityisesti sellaisten yritysten osalta, joilla on

[28] Euroopan komissio, 2023, *Koulutuksen seurantakatsaus: Belgia*.

työntekijöitä. Kasvuyritysten osuus on Belgiassa huomattavasti alle EU:n keskiarvon. Kaupan rajoitusten suuri määrä palvelualalla voi heikentää liiketoiminnan dynaamisuutta. Myös säänneltyjä ammatteja koskevien rajoitusten poistamista olisi harkittava.

(29) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto suositti vuonna 2024, että euroalueen jäsenvaltiot toteuttavat – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiensa kautta – toimia euroalueen talouspolitiikkaa koskevan suosituksen noudattamiseksi. Suositukset 1, 2, 3 ja 4 auttavat Belgiaa noudattamaan ensimmäistä, toista, kolmatta ja neljättä euroalueelle annettua suositusta,

SUOSITTAA, että Belgia toteuttaa vuosina 2024 ja 2025 toimia, joilla se

1. toimittaa keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman oikeaan aikaan; uudistetun vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimuksia noudattaen rajoittaa nettomenojen[29] kasvun vuonna 2025 tasolle, jolla julkinen velka saadaan uskottavasti lasku-uralle keskipitkällä aikavälillä ja jolla julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen saadaan supistettua kohti perussopimuksessa asetettua 3 prosentin viitearvoa; vastaa ikäsidonnaisten menojen odotettuun kasvuun muun muassa parantamalla pitkäaikaishoitojärjestelmän kustannustehokkuutta; uudistaa vero- ja etuusjärjestelmiä työnteon kannustinten vahvistamiseksi siirtämällä verorasitusta pois työn verottamisesta ja tarkistamalla etuuksien rakennetta; rahoittaa työn verotuksen kevennykset muun muassa vähentämällä verotukia; ryhtyy erityisesti toimenpiteisiin fossiilisten polttoaineiden tukien poistamiseksi vaiheittain muun muassa siirtämällä valmisteveroja sähköstä fossiilisiin polttoaineisiin;

2. nopeuttaa merkittävästi elpymis- ja palautumissuunnitelman ja siihen kuuluvan REPowerEU-luvun täytäntöönpanoa varmistamalla tuloksellisen hallintotavan ja varmistaen näin, että uudistukset ja investoinnit saadaan päätökseen viimeistään elokuussa 2026; nopeuttaa koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanoa; väliarvioinnin yhteydessä keskittyy edelleen sovittuihin toimintalinjoihin ottaen samalla huomioon Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälinettä koskevan aloitteen tarjoamat mahdollisuudet kilpailukyvyn parantamiseen;

3. puuttuu työvoimapulaan ja osaamisen kohtaanto-ongelmaan, myös vihreän siirtymän osalta, ja tehostaa aktivointipolitiikkaa muita heikommassa asemassa olevien ryhmien integroimiseksi laajemmin työmarkkinoille; parantaa koulutusjärjestelmien tuloksellisuutta ja oikeudenmukaisuutta ja jatkaa uudistuksia opettajan ammatin houkuttelevuuden parantamiseksi;

[29] Asetuksen (EU) 2024/1263 2 artiklan 2 kohdan mukaan ’nettomenoilla’ tarkoitetaan julkisia menoja ilman korkomenoja, harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka katetaan täysin unionin rahastoista saatavilla tuloilla, unionin rahoituksen piiriin kuuluvien ohjelmien yhteisrahoituksesta johtuvia kansallisia menoja sekä työttömyysetuusmenojen suhdanteesta johtuvia osatekijöitä sekä kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

4. parantaa liiketoimintaympäristöä ja liiketoiminnan dynaamisuutta vähentämällä sääntelytaakkaa ja sääntelyn monimutkaisuutta ja helpottamalla rajoituksia palvelualalla.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja